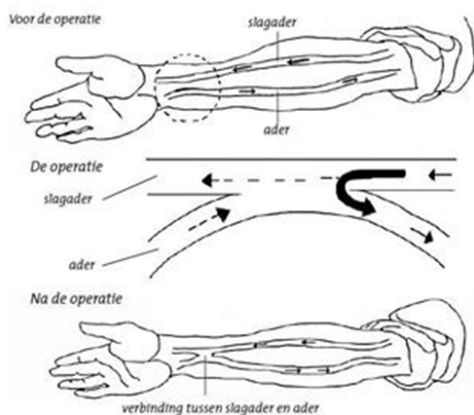

U begint binnenkort met een hemodialyse behandeling of u bent daar al mee begonnen. In overleg met uw behandelend arts heeft u besloten tot aanleg van een shunt. Informatie over de shunt, operatie en onderzoeken leest u in deze folder. Met hemodialyse worden afvalstoffen en overtollig vocht verwijderd uit de bloedbaan. Om voldoende bloed naar de kunstnier te leiden is toegang tot de bloedbaan nodig. Ook wel de shunt genoemd.

Wat is een shunt?

Een shunt is een groot en krachtig bloedvat. Dit komt doordat er met een operatie een verbinding wordt gemaakt tussen een slagader en een ader (zie afbeelding 1).

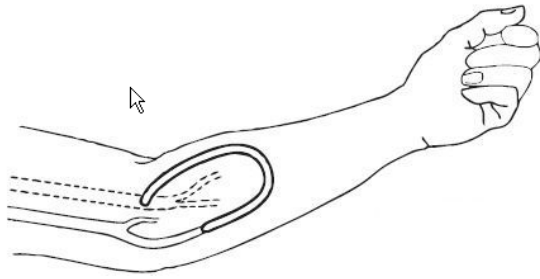
Afbeelding 1

Dankzij deze verbinding ontstaat er in het bloedvat een hogere druk dan normaal. Het bloedvat zet uit en er stroomt veel meer bloed doorheen.

Ongeveer 6 weken na de operatie is de shunt klaar voor dialyse en kan er worden aangeprikt met 2 naalden. Deze periode wordt ook wel de rijpingsperiode genoemd. De shunt wordt bij voorkeur in uw arm aangelegd. Als u rechtshandig bent, krijgt u bij voorkeur de shunt in de linkerarm, en andersom. Een shunt kan in de onderarm of in de elleboogplooï worden aangelegd.

Er bestaat ook kunststof shunt (zie afbeelding 2). Deze wordt gemaakt als uw eigen vaten ongeschikt zijn voor het aanleggen van een shunt. Bij de operatie komt er dan een verbindend slangetje van kunststof in een lus tussen een ader en een slagader. Zodra het kunststof bloedvat is vastgegroeid in het weefsel kan de shunt worden gebruikt voor dialyse. Dit duurt meestal 2 weken. Deze shunts gaan minder lang mee en hebben dus niet de voorkeur maar zijn wel de beste oplossing wanneer het aanleggen van een shunt van uw eigen bloedvaten geen mogelijkheid is.

Afbeelding 2

De operatie

Vorbereiding van de operatie

U krijgt van uw behandelend arts een verwijzing naar de vaatchirurg. De vaatchirurg zal in overleg met u de shunt gaan aanleggen en een operatie gaan inplannen.

Ter voorbereiding op de operatie wordt er een echo (duplex) gemaakt van de bloedvaten om het meest geschikte vat voor het aanleggen van de shunt te bepalen.

Een echo is een onderzoek waarbij, met behulp van geluidsgolven, de bloedvaten zichtbaar gemaakt worden op een beeldscherm. Het is een pijnloos onderzoek.

Ook wordt er een afspraak gemaakt bij de polikliniek Anesthesiologie. Deze informeert u over de narcose tijdens de operatie. Soms worden er nog een paar extra onderzoeken gedaan, zoals een röntgenfoto van de longen en bloedonderzoek.

Als bekend is in welke arm en wat voor shunt er aangelegd gaat worden, moet u de betreffende arm "sparen". Dit betekent dat u aan deze arm:

- Geen bloed of infuus laat prikken
- Geen bloeddruk laat meten
- Geen knellende kleding of sieraden draagt

Overleg ruim voor de opname met uw vaatchirurg welke medicijnen u op de dag van de operatie mag innemen. Gebruikt u bijvoorbeeld bloedverdunnende medicijnen dan wordt er waarschijnlijk afgesproken dat u hiermee tijdelijk moet stoppen.

Het verloop van de ziekenhuisopname

U wordt per brief of telefonisch uitgenodigd voor de shuntoperatie. Op de desbetreffende dag en tijd meldt u zich op de aangegeven afdeling. De verpleegkundige van de afdeling bereidt u voor op de operatie. Als u vragen heeft, kunt u deze stellen aan de verpleegkundige. De minimale opnameduur is een dag en een nacht.

Operatie

U gaat per bed naar de operatiekamer. U heeft dan al een operatiejas aan. Onder plaatselijke of algehele verdoving wordt een verbinding gemaakt tussen een slagader en een ader. De operatie zal uitgevoerd worden door de vaatchirurg. Na de operatie wordt u eerst naar de uitslaapkamer gebracht en van daaruit naar de afdeling.

Na de operatie

Na de operatie heeft u een operatiewond in de arm. De wond wordt door middel van hechtingen bijeen gehouden, zodat deze goed sluit. Het kan zijn dat de wond nabloedt. Dit wordt door de verpleegkundige van de afdeling in de gaten gehouden. Indien nodig zal er een arts bij komen of een verbandwissel plaatsvinden. Er komt een verpleegkundige van de dialyse-afdeling om uw shunt te controleren. Met een stethoscoop wordt er geluisterd of er een goede bloedstroming is. Het kan soms voorkomen dat de shunt direct na de operatie al dicht zit. In dat geval zal er zo spoedig mogelijk een nieuwe operatie worden gepland.

Ontslag

Voor ontslag wordt u op de dialyse-afdeling verwacht. De dialyseverpleegkundige zal u instructie geven over de verzorging van de shunt als u thuis bent. U krijgt een afspraak mee voor shuntcontrole 6 of 7 dagen na de operatie. Zorg ervoor dat u op de dag van ontslag door iemand wordt opgehaald. Ga niet alleen naar huis met het openbaar vervoer of een taxi. Het wordt u afgeraden om zelf een vervoersmiddel te besturen zo kort na de operatie.

Wat als de shunt zich niet ontwikkelt?

Het kan zijn dat de shunt zich niet goed ontwikkelt. Afhankelijk van de oorzaak wordt er een onderzoek gedaan en/of opnieuw geopereerd.

Onderzoeken

Echo (duplex)

Een echo is een onderzoek waarbij met behulp van geluidsgolven de bloedvaten zichtbaar gemaakt worden op een beeldscherm. Het is een pijnloos onderzoek. U heeft dit onderzoek ook gehad ter voorbereiding op de operatie van de shunt. Het echobeeld geeft informatie over de vaatwand en de doorstroming van het bloed.

Het angiogram

Dit onderzoek gebeurt met röntgenfoto's die worden gemaakt na inspuiting van contrastvloeistof. Door dit contrastvloeistof wordt het bloedvat zichtbaar op de röntgenfoto. Het contrastvloeistof wordt via een naald ingespoten. De naald wordt op de

dialyseafdeling in de shunt geprikt en daarna gaat u voor het onderzoek naar de röntgenafdeling. Met dit onderzoek kan worden vastgesteld waar er in de shunt vernauwingen zijn ontstaan.

Het onderzoek duurt ongeveer 20 minuten. Na het onderzoek komt u terug op de dialyseafdeling en wordt de naald verwijderd of gebruikt voor dialyse.

Het is belangrijk om te weten of u gevoelig bent voor contrastvloeistof. Als dit het geval is, geef dit dan door bij de röntgenafdeling.

Dotterbehandeling

Als er een vernauwing is gevonden, kan deze worden verholpen door middel van een dotterbehandeling.

Via een dun naaldje wordt er een katheter met behulp van een voerdraad in de shunt gebracht. Op de plek van de vernauwing wordt het bloedvat opgerekt, waardoor de vernauwing verdwijnt.

De behandeling kan pijnlijk zijn; daarom krijgt u pijnstilling. Na de behandeling wordt de katheter verwijderd en het prikgaatje afgedrukt.

U wordt voor deze behandeling voor een dag opgenomen in het ziekenhuis.

Gebruikt u bijvoorbeeld bloedverdunnende medicijnen dan wordt er waarschijnlijk afgesproken dat u hiermee tijdelijk moet stoppen.

Operatie

Als er een ernstige vernauwing is ontstaan of de shunt zit dicht, kan een operatie noodzakelijk zijn om het probleem te herstellen. Lukt dit niet dan zal er in overleg met uw vaatchirurg een nieuw shunt worden aangelegd.

Moet u in de tussentijd starten met dialyse dan krijgt u ter overbrugging een dialyse katheter in de lies of hals.

Heeft u vragen?

Neem dan contact op met de dialyseafdeling van Zaans Medisch Centrum.

De dialyseafdeling is bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 7.30 uur tot 22.00 uur en in het weekend tussen 7.30 uur en 15.30 uur.

Het telefoonnummer van de dialyse afdeling is 075 650 17 58.

Buiten deze tijden kunt u bellen met het algemene nummer van het Zaans Medisch Centrum: 075 650 2911. U kunt vragen of ze u door willen verbinden met de dienstdoende dialyseverpleegkundige.